

Vabatahtliku päästja hoolsusmärk STATUUT

Kinnitatud Päästeliidu nõukogu otsusega 31.03.2025

Vabatahtliku päästja hoolsusmärgi statuudi loomisel on võetud aluseks Eesti Tuletõrjeliidu "Tuletõrje hoolsusmärgi" statuut 13. maist 1933. Vabatahtliku päästja hoolsusmärk jätkab ajalooliselt, sümboliliselt ja institutsionaalselt Eesti Tuletõrjeliidu poolt algatatud tuletõrjajate ehk laiendatult vabatahtlike päästjate tunnustamise traditsiooni. Kuivõrd hoolsusmärkide väljaandmise traditsioon jätkub vastavalt käesolevale statuudile, siis loetakse sellele eelnenud "Tuletõrje hoolsusmärgi" statuut kehtetuks. "Vabatahtliku päästja hoolsusmärgi" statuudi täitmise eest seisab hea hoolsusmärkide komisjon.

Vabatahtliku päästja hoolsusmärke antakse vabatahtlikele päästjatele ja merepäästjatele (edaspidi: vabatahtlikele päästjatele) hoolsa panustamise eest vabatahtliku pääste valdkonda, eriliste teenete ja elupäästmise ning traditsioonide hoidmise, edendamise eest. Vabatahtliku päästja hoolsusmärgi saamiseks võib esitada nii kodu- kui ka välismaa vabatahtlikke päästjaid, sarnastel alustel võib vabatahtliku päästja hoolsusmärke anda teistele isikutele vabatahtliku pääste valdkonda panustatud muude teenete ning saavutuste tunnustamiseks.

I

Vabatahtliku päästja hoolsusmärgi liigid, märkide ja kandelintide kirjeldused

1. Hõbemedal

Hõbemedal on uushõbedast kergelt oksüdeeritud, rahakujuline, 27 mm läbimõõduga märk. Esiküljel on reljeefne joonistus: loorberilehtedest pärg, mille keskel tuletõrje tähis (kiiver ja kaks kirvest risti). Tagaküljel on reljeefis sõnad "Teenete eest". Medali ringpind on sile, üleval loorberi pärja kohal on aas kandelindi kinnitamiseks.

Kandelint 25 mm lai ja see on kombineeritud järgmistest värvidest: terashall, rukkilillesinine ja valge (3 mm terashall, 1 mm rukkilillesinine, 2 mm valge, 13 mm terashall, 2 mm valge, 1 mm rukkilillesinine, 3 mm terashall).

2. Kuldmedal

Kuldmedal on messingist, kaetud galvaaniliselt puhta kullaga, rahakujuline, 27 mm läbimõõduga märk. Esikülje ja tagakülje joonistised on sarnased hõbemedali omadega. Medali ringpind on sile. Üleval, loorberipärja kohal on aas kandelindi kinnitamiseks.

Kandlint on 25 mm lai ja see on kombineeritud järgmistest värvidest: terashall, rukkilillesinine ja kuldkollane (3 mm terashall, 1 mm rukkilillesinine, 2 mm kuldkollane, 13 mm terashall, 2 mm kuldkollane, 1 mm rukkilillesinine, 3 mm terashall).

3. Hõberist

Hõberist on uushõbedas kergelt oksüdeeritud "Malta rist" mõõtudega 30 x 30 mm. Risti esikülje keskkohas on 15 x 10 mm ovaal, mille reljeefis vabatahtliku pääste või merepääste märk. Risti esikülg on sile, läikiv, väljapoole veidi kumer. Tagakülg on sile ja reljeefis on kirjutatud sõnad "Teenete eest". Risti ringpind on sile, keskmise haru otslõigete vahel asub aas kandelindi kinnitamiseks.

Kandelint on 30 mm lai ja see on kombineeritud järgmistest värvidest: terashall, rukkilillesinine ja valge (3 mm terashall, 1 mm rukkilillesinine, 3 mm valge, 1 mm rukkilillesinine, 14 mm terashall, 1 mm rukkilillesinine, 3 mm valge, 1 mm rukkilillesinine, 3 mm terashall).

4. Kuldrist II liik

Kuldristi II liik on messingist kaetud galvaaniliselt puhta kullaga "Malta rist", mõõtudega 30 x 30 mm. Esikülje ja tagakülje joonistised on sarnased III liigi hõberisti omadega. Risti ringpind on sile, keskmise haru otslõigete vahel asub kandelindi kinnitamiseks aas.

Kandelint on 30 mm lai. Ja see on kombineeritud järgmistest värvidest: terashall, rukkilillesinine ja kuldkollane (3 mm terashall, 1 mm rukkilillesinine, 3 mm kuldkollane, 1 mm rukkilillesinine, 14 mm terashall, 1 mm rukkilillesinine, 3 mm kuldkollane, 1 mm rukkilillesinine, 3 mm terashall).

5. Kuldrist, I liik

Kuldristi I liik on valmistatud tombakust, kuumemailitud punase(rubiin) läbipaistva emailiga, kaetud galvaaniliselt puhta kullaga "Malta rist" mõõtudega 45 x 45 mm, mille neli haru on pealtpoolt kaetud tumepunase emailiga. Risti esikülje keskkohas on kullatud ovaal mõõtudega 22 x 15 mm, mille reljeefis asub vabatahtliku pääste või merepääste märk. Risti esikülg on sile, läikiv ja väljapoole veidi kumer. Tagakülg on

sile ja selle reljeefis on sõnad "Teenete eest". Risti ringpind on sile, keskmise haru otslõigete vahel asub kandelindi kinnitamiseks aas.

Kandelint on 30 mm lai ja see on kombineeritud järgmistest värvidest: terashall, kuldkollane ja rukkilillesinine (3 mm terashall, 1 mm kuldkollane, 4 mm rukkilillesinine,

1 mm kuldkollane, 12 mm terashall, 1 mm kuldkollane, 4 mm rukkilillesinine, 1 mm kuldkollane, 3 mm terashall).

6. Kõrgem hoolsusmärk

Kõrgem hoolsusmärk on tähekujuline, läbihõbedast, poleeritud, kaheksa haruga märk mõõtmetega 72 x 72 mm. Tähe keskpäik on kaetud punase emailiga, mida ümbritseb kullatud, läikiv reljeefne loorberipärg läbimõõduga 40 mm. Selle keskel on "Malta rist" mõõtudega 35 x 35 mm, mille neli haru on pealtpoolt kaetud valge emailiga. Risti keskel asub kullatud ring läbimõõduga 12 mm ja selle sees on kujutatud vabatahtliku pääste. Märki tagaküljel on seadeldis rinna külge kinnitamiseks. Märk on väljapoole tugevasti kumer.

II

Vabatahtliku päästja hoolsusmärgi väljaandmise kord

1. Vabatahtliku päästja hoolsusmärgi saamiseks võivad märkide hoolsusmärkide komisjonile (edaspidi: komisjon) teha ettepanekuid organisatsioonid või isikud. Teenetemärkide saamiseks ei või teha ettepanekuid isikute kohta, kes on kriminaaluurimise all või kohtu poolt kriminaalselt karistatud.
2. Vabatahtliku päästja hoolsusmärgi ettepanekud esitatakse komisjonile põhjendatud vormil vähemalt 30 päeva enne märgi üle andmist.
3. Vabatahtliku päästja hoolsusmärgid kuuluvad märgi saajale.
4. Vabatahtliku pääste valdkonda panustatud tegevuse eest antakse vabatahtliku pääste hoolsusmärk:
 - Hõbemedal antakse vähemalt 5 -aastase laitmatu ja silmapaistvalt aktiivse vabatahtliku päästetegevuse eest.

- Kuldmedal antakse vähemalt 10 laitmatu ja silmapaistvalt aktiivse vabatahtliku päästetegevuse eest. Hoosusmärk antakse üle ainult nendele isikutele, kellele juba varem omistatud hõbemedal.
 - Hõberist antakse neile, kes on märkimisväärselt panustanud erinevate tegevuste kaudu vabatahtliku päästetegevusse. Hoosusmärk antakse neile kellele on antud varem Kuldmedal ja/või kelle panus vabatahtlikku päästevaldkonda on erakordne.
 - Kuldrist, II liik antakse neile, kes on eriliselt panustanud erinevate tegevuste kaudu vabatahtliku päästetegevusse. Vabatahtliku päästeala organisatsiooni pikaajalise arendamise, inimeste elu päästmisel ilmutatud vapruste ja kangelaslikkuse eest. Hoosusmärki võib anda rahvusvahelistele partneritele ja isikutele kelle panus Eesti vabatahtliku pääste valdkonda on märkimisväärne.
 - Kuldrist, I liik antakse neile, kes on panustanud pikaajaliselt ja erakordselt Eesti vabatahtliku pääste arengusse. Hoosusmärk antakse üle ainult nendele isikutele, kellele juba varem omistatud kuldrist II liik.
 - Kõrgem hoosusmärk antakse üle ainult nendele isikutele, kellele juba varem omistatud mõlemad kuldristid ja/või eriliste teenete eest.
5. Hoosusmärgid antakse välja vabatahtlike päästjate tähtpäevadel ja/või muudel vabatahtlike päästjate sündmustel.
6. Vabatahtliku päästja hoosusmärgi väljaandmise kulud jäävad Päästeliidu kanda.

III

Vabatahtliku päästja hoosusmärgi kandmise kord

1. Vabatahtliku päästja hoosusmärki kantakse pidulikel ja ametlikel puhkudel. Märkide kandmise täpsemad juhised on järgmised:
 - hõbemedalit, kuldmedalit, hõberisti, kuldristi II liiki kantakse kahe rea nõõpidega vormikuu el kesk rinda, teise nõõbi kõrgusel ja ühe rea nõõpidega vormikuu el vasakpoolisel rinnal, teise nõõbi kõrgusel;
 - kuldristi I liiki kantakse kaelas;
 - kõrgemat hoosusmärki kantakse vasakpoolisel rinnal, väljaspool nõõpe, kolmanda nõõbi kõrgusel, allpool teisi hoosusmärke;

- kui kandjal on mitu vabatahtliku pääste hoolsusmärki, siis asetatakse need ühte ritta otsejoones, kusjuures madalama liigi märk jääb vasaku käe poole;
 - Vabatahtliku päästja hoolsusmärgi linte võib kanda igal ajal peatükis III toodud korra järgi.
 - kuldristi I-se liigi linti kantakse pealpool teisi linte.
 - teisi sise- kui ka välismaa au- ja mälestusmärke kantakse vormikuuul vastavalt nende kandmise korrale.
 - vabatahtliku päästja hoolsusmärki ei kanta palitul, samuti tulekahjude, harjutuste, vahikordade ja manöövrite puhul.
 - erariietel kantakse vabatahtliku päästja hoolsusmärki või nende linte peatükis III, p. 1 ja 4 loendatud juhtumitel ja korra järgi, pidades silmas üldistest etiketi reeglitest. Vastavas suuruses Miniatüürmarke kantakse erariietel kuue vasakpoolsel revääril.
2. Surma läbi lahkunute hoolsusmärki kantakse leinarongi ees mustal padjal.